

BÄFVERNYTT

MEDLEMSBLADET GÖR SIG BÄST I DIGITAL UPPLAGA

MEDLEMSBLAD FÖR HÄRNÖSANDS SLÄKTFORSKARE. ÅRGÅNG 32. NR 3/81. DECEMBER 2022

Släktresan

vägen till en egen historia, inte de stora händelserna utan våra egna släktingar. Glänta på dörren upptäck din väg.

Dörr snidad av Per Westman, Hemsön

Foto: Sig-Britt Ahl

Kan ses på Prästgården Murberget.

Härnösands släktforskarförening är en oberoende släktforskarförening ansluten till Sveriges Släktforskarförbund. Vi vänder oss i första hand till släktforskare, men även lokalhistoriker, bya- och hembygdsforskare finns bland våra medlemmar. Vi har medlemsmöte en gång i månaden, med undantag för sommarmånaderna.

Vid varje möte hålls ett föredrag, oftast av en inbjuden föredragshållare. Under kvällen gör vi paus för en fikastund. Förutom våra medlemsmöten brukar vi avsluta säsongen med en bussresa på våren.

Styrelsen

Ordförande: Björn Thunberg, bjorn.thunberghsand@gmail.com
Vice ordförande: Magnus Holmqvist, klockaresvedjan@telia.com
Sekreterare: *tillsvidare* ambulerande
Kassör: Sig-Britt Ahl, sigbritt.ahl@gmail.com

Ledamöter

Jan-Ola Nordin, janola.nordin@gmail.com
Maria Nordlund, murray30@gmail.com
May-Gun Näslund, ke.mg.naslund@gmail.com
Monika Vennerbring, monika@vennerbring.se

Suppleanter

Jan Samuelsson
Hans Galin (adjungerad)

Revisorer

Seved Granberg, sammankallande
Yngve Wik, ledamot
Ola Eriksson, ersättare

Valberedning

Lennart Öhman, sammankallande
Ledamot, vakant
Bengt Högberg, ersättare

Hemsideadministratör

Sig-Britt Ahl

Hemsida

www.harnoforskare.eu

Ansvarig utgivare

Björn Thunberg, bjorn.thunberghsand@gmail.com

Medlemsavgift

Enskild medlem 150 kr/år; familjemedlem 50 kr/år: studerande upp till 18 år 25 kr/år; företag/föreningar 500 kr/år.

Avgiften betalas till Nordea Plusgirokonto 436116-8 Härnösands släktforskare. Glöm inte att uppge namn, postadress och e-postadress.

Ordförande har ordet

Foto: Örjan Leek

*Så har han sett dem, far och son,
ren genom många leder
slumra som barn; men varifrån
kommo de väl hit neder?
Släkte följde på släkte snart,
blomstrade, åldrades, gick - men vart?
Gåtan, som icke låter
gissa sig, kom så åter! /*

Jag väljer att börja med en vers ur dikten Tomten av Viktor Rydberg. Dikten skall ursprungligen vara publicerad i Ny Illustrerad Tidning år 1881.

Varför den dikten? Givetvis för Tomten kanske ni tänker, det närmar sig Jul.

Men som släktforskaren ser jag - far och son genom många leder – men varifrån kom de, släkte följde på släkte, blomstrade, åldrades, gick – men vart?

En gåta man inte kan gissa sig till, kom så åter. Vem vet kanske Rydberg mellan skrivandet också ägnade sig åt släktforskning.

Ytterligare ett år har passerat. Vi närmar oss jul och nyårshelg. Vi är fortfarande drabbade av Covid 19 och en viss smittspridning men under året inga restriktioner utan vi har kunnat genomföra ett antal aktiviteter. Nytt för i år är att vi funnits på Härnösands bibliotek och kunnat var behjälplig med släktforskning och även annan forskning i arkiven. Ingen succé här i början men trägen vinner sägs det ju, så vi fortsätter. Ett samarbete med Biblioteket är det också tänkt att det skall bli. Ett samarbete mellan släkt- och hembygdsforskning är också något man borde fundera kring. Här finns många beröringspunkter. Kunskap om bygder och gårdar tillsammans med kunskap och bygdens människor och släkter skulle bidra till goda utgångspunkter för gemensamma aktiviteter. Vad vi sysslat med och deltagit i under senaste halv året tar ni del av på sidan Senaste Nytt.

***Så tillönskar jag er en riktigt skön Julhelg
och ett Gott Nytt år och naturligtvis
-Trevlig läsning!
Björn Thunberg***

INNEHÅLL

- 02 *Styrelsen och övrig information*
03 *Ordförande har ordet*
05 *Senast nytt*
06 *Aktuellt om släktforskning*
07 *Landsarkivet planerar för nya lokaler*
08 *Ättlingar till Skanke-ätten*
11 *Antavla*
12 *Härnösandsrötter*
15 *Lövudden*
17 *På återbesök i Sverige och Härnösand*
19 *Sagan om CA Ledin*
22 *Antavla CA Ledin*
23 *Författare - Birger Sjödin*
26 *Antavla Birger Sjödin*
27 *Julförberedelser*

November | 3/81

Ansvarig utgivare

Björn Thunberg

bjorn.thunberghsand@gmail.com

Redaktionskommittén

Lillian Rathje (redaktör)

Yvonne Thunberg (programkommittén)

Ola Eriksson (föreningen)

Redaktionellt material

Bidrag till medlemsbladet skickas till

bjorn.thunberghsand@gmail.com

Skriv gärna i ren text, men det går också bra att skicka text som PDF-fil. Tipsa oss gärna om boktips och annat intressant som har att göra med släkt- & hembygdsforskning.

Medverkande i detta nummer

Håkan Viklund, Bengt Högberg, Jan Axel Nordlander, Örjan Leek, Jan-Ola Nordin, Ola Eriksson, Sara Öhman

Tryck

Härnösands kommun

FJÄRRVÄRME | VATTEN | ELNÄT | ÅTERVINNING | BIOGAS | VINDKRAFT

Vi bidrar till ett ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbart Härnösand.

För alla generationer.

**HÄRNÖSAND
ENERGI & MILJÖ**

– Du kan lita på oss!

www.hemab.se

SENASTE NYTT

Vi har under den senaste tiden nåtts av sorliga besked. Hedersmedlem Örjan Öberg har avlidit under oktober månad och föreningens forskningskollega i Finland Henrik Mangs avled i november. – Vila i frid.

*Vårt liv är en vindfläkt, en saga, en dröm
En droppe som faller i tidernas ström
Den skimrar i regnbågens färg en minut
brister och faller och drömmen är slut
/Nils Ferlin*

Genomförda aktiviteter

18 juni – Vandring på Kronholmen – fick ställas in på grund av sjukdom.

Istället erbjöds besök på Bilmuseet, också på Kronholmen, mot en halverad entréavgift.

20-21 juni - Släktforskardagarna 2022 i Skövde. Man beslutade att avstå från att delta och istället använda insparade medel till aktiviteter på närmare håll.

Samarbete med Härnösand Bibliotek har inletts.

24 september - fanns Släktforskarna på Biblioteket och tog upp – frågor och funderingar kring hur kommer man igång alt. kommer vidare eller frågor om föreningen.

11 oktober – på Teatern, Omi Söderblom jurist, författare och barnbarnsbarn till ärkebiskop Nathan Söderblom berättade om familjen Söderblom. Tim Falbe från Öbacka bok fanns på plats för den som ville köpa böcker.

17 november – Landsarkivet, sektionschef Lina Marklund visar lokalerna och enhetschef Håkan Viklund informerar om det nya arkivbygget.

26 november – Släktforskarna på Biblioteket – svarar på frågor och funderingar kring forskningen, på hur man kommer igång eller kommer vidare, och om vår förening.

Vi har deltagit vid

22-23 juli – var Härnösands Stadsfest äntligen tillbaka efter två års uppehåll.

Mellanholmen mitt i stan förvandlades igen till en festplats med både tivoli och artister.

Till ett flertal av de medverkande överlämnades gåvan med koppling till arkivstaden, början på ett släkträd.

Svenska kyrkan i Härnösand och Sensus Norrland – arrangerar Orgelfestival

Under **oktober** månad genomfördes en efterlängtd orgelfestival. Härnösand fylldes av orgelmusik. Orgelfantaster, orgelintresserade och organister från hela landet deltog. Man kan nog säga att ett nytt spelbord som kan förena domkyrkans två orglar blev anledningen till att festivalen blev av. Läktarorgeln med sin fantastiska 1700-talsfasad och den italienska kororgeln skulle nu kunna ljuda tillsammans.

Varje lördag bjöds på lunchmusik i domkyrkan och varje söndagskväll på orgelkonsert. Skickliga organister från hela landet medverkade.

Under en lördag arrangerades ”Orgelsafari” en utflykt till flera kyrkor med spännande orglar i Härnösands pastorat. Med hjälp av en orgelbyggsats kallad DO-orgel fick skolklasser och andra vetskap om hur en orgel är uppbyggd och fungerar. Möjlighet att provspela någon av de övningsorglar som Sensus Norrland hyr ut och som fanns utställda under hela festivalen fanns också.

Arrangör var Svenska kyrkan i Härnösand och Sensus Norrland.

Medverkade organister: Lars G Fredriksson, Per Brudsten, Heri Eysturlið, Härnösand

Ann-Kristin Färnström, Skön, Sundsvall, Niklas Jansson, Örnsköldsvik

Karin Nelson, Göteborg, Nils Larsson, Marcus Torén och Ulf Norberg, Stockholm.

Föreningsordförande överlämnade arkivgåva till organisterna - H Eysturlið, Härnösand och till dem från Skön, Örnsköldsvik och Stockholm.

9-12 nov. Deckarfestivalen i Sundsvall - höstrusket kom krypande då är det trevligt med Svenska Deckarfestivalen som en inspiration till höstens och vinterns många läskvällar. Sveriges äldsta deckarfestival arrangeras under november med rekordmånga författare från Sverige, och från USA, Storbritannien, Kanada via länk, även lokala författare från Sundsvall. I år deltog bl.a. Anders Roslund, Veronica Palm, Kicki Sehlstedt, Pascal Engman, Ulf Kvänslér och Lisa Bjerre.

Torsdag 10 nov. deltog Släktforskarna för att uppmärksamma om arkivlänet Västernorrland och till ett antal deltagare överlämna sedvanlig arkivgåva.

<https://www.svenskadeckarfestivalen.se/2022/09/29/program-2022/>

12 nov. Arkivens dag – Riksarkivet Landsarkivet Härnösand - Årets tema är ”Myter och mysterier” berättarduon Skvätten föreläste. På plats var även Näringslivsarkiv i Norrland, Föreningsarkiv Västernorrland och Kommunarkivet. Släktforskarna

fanns med i Forskarsalen.

21 nov. Sundsvalls kommun uppmärksammar Regnbågsveckan 2022.

Författaren Mian Lodalen berättade om glömda rättsfall och verkliga människor hämtat ur hennes senaste romaner. Även här gavs tillfälle att överlämna arkivgåva.

AKTUELLT OM SLÄKTFORSKNING

Öppettider på Landsarkivet och Arkivcentrum Nord

under Jul- och Nyårshelgen

26 – 29 dec. 09.00 – 12.00,

30 dec. Stängt.

2 – 4 januari 09.00 – 12.00 -

5 januari - Stängt

Släktforskarförbundet

Tack Bertil Sundin, förbundsledamot för bl.a. Ångermanland, för länken till Förbundets stämma 2022.

<https://www.youtube.com/watch?v=qgBirztcZEQ>

ArkivDigital

[ArkivDigital - YouTube](#)

Sveriges Radios första program om släktforskning

Släktband -

Idag har internet blivit ett stort hjälpmedel för släktforskare runt om i världen. Släktband visar på de nya hjälpmedel som finns och djupdyker i de arkiv som inte går att finna på internet.

<https://www.sverigesradio.se/slaktband>

Riksarkivet planerar för nya lokaler i Härnösand

TEXT: Håkan Viklund, enhetschef Riksarkivet

Bild: Tengbom arkitekter

Riksarkivet bedriver sedan hösten 2019 ett projekt tillsammans med Skatteverket i syfte att bygga nya klimatsmarta lokaler i Härnösand.

I Saltvik, på en högt belägen plats norr om Härnösand, ska nya Riksarkivet ligga. En stor och viktig byggnad, väl synlig från håll och med utsikt över Älandsfjärden. Här ska runt 100 personer arbeta sida vid sida med 258 000 hyllmeter arkiv och målet är att inflyttning ska kunna ske våren 2025.

Solceller, sedumtak och målet att certifiera Riksarkivet enligt Miljöbyggnad Guld är delar av hållbarhetsambitionerna. Högteknologiska lösningar säkrar inomhusklimat och brandsäkerhet. Även Skatteverket ska husera i de nya lokalerna – två myndigheter ska flexibelt kunna arbeta under samma tak. Den

publika delen i bottenplan inrymmer multifunktionsrum, hörsal, aula, konferensrum och läsesal.

– Det här är en möjlighet att långsiktigt säkra vårt behov av arkivlokaler på ett samhällsekonomiskt fördelaktigt sätt och i samarbetet med andra myndigheter kan vi få gemensam nytta av varandras kompetenser och resurser. För Riksarkivet är det också viktigt att fortsättningsvis samverka med andra aktörer i arkivlänet Västernorrland, säger enhetschef Håkan Viklund.

En långsiktig planering för arkivlokaler är nödvändig för att Riksarkivet ska kunna göra arkiven tillgängliga, så att de kan användas och vara till nytta i samhället över tid. Medborgarna ska kunna lita på att det finns autentiskt informationen i arkiven som

kan användas i forskning, rättskipning och för allmänhetens insyn. Det är grundläggande i vårt demokratiska samhälle.

Flexibla lokaler anpassade för verksamheten

-Riksarkivet, som finns på elva orter i Sverige, har inte nog med expansionsutrymme för att ta emot leveranser. Nuvarande lokaler i Härnösand har ineffektiva ytor och det är svårt att anpassa dem till moderna arbetssätt. Att samarbeta med andra myndigheter är ett samhällsekonomiskt sätt att säkra Riksarkivets långsiktiga behov av arkivlokaler, som också är flexibla och anpassade för verksamheten och de som vill använda arkiven, säger Viklund.

ÄTTLINGAR TILL SKANKE-SLÄKTEN

TEXT: Bengt Högberg

Jag fick frågan av Björn Thunberg om jag kunde skriva ihop en liten artikel om min kommande Norgeresa till släkträff i Trondheim-området i Ørland kommune.

För att ge er lite bakgrund så började min släktresor för lite drygt två år sedan då min mor hastigt gick bort. Jag och mina syskon kom överens om att jag skulle förvalta hennes gedigna pappersforskning på bästa möjliga sätt. Efter att ha ägnat en stor del av pandemin till att fördjupa mig i vår släkthistoria och skriva vår släktsaga; fick jag tidigt i våras en plötslig ”ingivelse” att jag skulle titta närmare på min pappas farmors släktgren; Anna* Lovisa Högberg född Hultin. Anna föddes 1885 i Furuhult, Säbrå sn i Ångermanland och gifte sig med Erik August* Högberg född 1881 i Årsta, Högsjö sn. Med denna impuls gick jag så in i vårt släkträd för att se om jag kunde komma lite längre där jag tidigare kört fast. Av en slump upptäckte jag då att blivit en förväxling av en person i vårt släkträd, där båda bar namnet Märta Jonsdotter. Med nytt föräldrapar till Märta fick jag nu möjlighet att följa dessa nya släktgrenar till Torp sn, Medelpad fram till slutet av 1500-talet där vi slutligen hamnar hos bonden

Lars Larsson från Vinland, Hackås i Jämtland och gift med Ingeborg Pedersdotter (Skanke), född 1596 Hackås, Jämtland i dåvarande Norge. Genom en rad olika källor kunde jag bekräfta att denna nya släktlinje med Märta Jonsdotter från Torp med stor sannolikhet var den korrekta.

Anna Lovisa Högberg

Vår släktlinje till Skanke
Följer vi min pappa Bertils farmor Anna Lovisa Hultins släkt bakåt i tiden kommer vi via fadern Olof Hultin och hans hustru Katarina Ersdotter till hans föräldrar torparen Olof Larsson och hustrun Susanna Israelsdotter. Vi har nu nått till 1800-talets början i Säbrå. Olofs morfar var bonden och riksdagsmannen Olof Matsson i Säbrå och hans mormor var Märta Jonsdotter född i Boda, Torps socken i Medelpad. Märta's far var skeppsmatrosen Jon Jönsson

Fernbom gift med Elisabet Hansdotter. Fortsätter vi i rak faderslinje fyra generationer hamnar vi så slutligen hos bonden Lars Larsson född omkring 1590 i Vinland, Torp sn. Han gifter sig med Ingeborg Persdotter (Skanke) och hon är min direkta anmoder 12 generationer bort. Ingeborgs far var länsman och landsköpmannen Per Jensen Skanke från Hov, Hackås i Jämtland född omkring 1570. Modern Brita Mårtensdotter född omkring 1584 var dotter till den välkände kyrkoherden i Torp, Mårten Larsson eller som han också kallades Martinus Laurentii, gift med hustrun Elisabet. (se schematisk bild av släktgrenen)

Skanke-ättens sigill

Skanke släkten

Ingeborgs fars släkt är särskilt intressant, då Peder Jenssen tillhör den s.k Skanke-släkten. Den räknas till en av Norges äldsta ännu levande medeltidsätter, känd sedan 1394. Dokumentation finns tillbaka till riddaren och hövitsman-

nen Örjan Karlsson (Skanke) som har en sten upprest efter sig utanför Hackås medeltida kyrka. Nästa år 2023 är det 50 år sedan stenen restes och 550 år sedan Örjan Karlsson dog. Det kommer att uppmärksammas av Skanke-föreningen Sverige under nästa år. Örjans far väpnaren Karls Pedersson (Skanke) på Hov i Hackås (ca 1360-1430) finns även han dokumenterad både skriftligt och genom hans gravhäll.

Skanke-stenen vid Hackås gamla kyrka

Det här var en släkt jag aldrig tidigare hade hört talas om och min nyfikenhet hade naturligtvis blivit väckt. Jag sökte febrilt efter mer information på nätet och kom så småningom i kontakt med den norska Skanke-föreningen.

Det visade sig att man planerade för en stor släktkonferens utanför Trondheim i slutet av juli i år 2022. Jag frågade lite försynt om det var möjligt om jag som svensk och icke-medlem fick delta och jag fick en varm och hjärtlig inbjudan. Jag kände att här kan jag sä-

kert få mer information som bekräftar om vi tillhör slakten eller ej. Så jag bestämde mig på stående fot att jag skulle delta och planerade in detta som årets semestertripp för mig själv. Ett beslut som jag är väldigt glad för idag!

SKANKE-STEVNE I ØRLAND 29-31 juli 2022

Jag färdades med spänd förväntan via Östersund förbi Trondheim i undersköna miljöer via Orkanger och Valset för att slutligen via färja hamna i Brekstad i Ørland kommun. Här fick jag möjligheten att under tre dagar bekanta mig med slakten Skankes historia och samtidigt lära känna en rad härliga och trevliga människor, som jag dessutom är avlägset släkt med.

Det blev tre fantastiska dagar med föreläsningar, samtal, informationsutbyte, härliga anekdoter och personliga släktberättelser varvat med besök på släktgårdar, prästgårdar, Mölnargården, den välkända Sjögata och lokalt museum samt den strategiskt belägna Austrått borgen. Historikern Terje Bratberg, ordföranden Hans Bratestå och Roger de Robelin med flera bjöd på många intressanta anekdoter och berättelser.

Roger de Robelin

Mölnargården

Släktföreningar i Røros och Sør-Trøndelag

Släkten har stark koppling till Trondheim som varit ett maktcentrum i Norge sedan vikingatiden. Nidaros som staden tidigare hette blev ett religiöst centrum för pilgrimer som vallfärdade från hela Europa till Olav Heliges grav. Nidaros var även Norges huvudstad under tidig medeltid och blev utsedd till biskopsäte i Norge. Att Jämtland, Medelpad, Hälsingland och Ångermanland har starka kopplingar och band till Trøndelag och Nidaros visar att de länge betalade den s.k Olavsskatten. Detta var inte populärt hos Birger Jarl som förgäves försökte ändra på detta. Det dröjde långt in på 1300-talet innan norrlänningarna accepterade att betala tione till Uppsala stift.

Skanke släkten som räknar sitt ursprung från Hackås, Jämtland har förgrenat sig framför allt till Røros- och Trondheim området och därifrån till övriga Norge. Skankar återfinns i Tromsø, Lofoten i Nordnorge, och ned mot sydligare delar som Oslo, Hamar och Bergen. I Sverige återfinns släkten främst i Jämtland men har även förgrenat sig till Medelpad, Ångermanland och Hälsingland.

Skanke-bibeln

Släkten Skanke med en rad olika stavningsvarianter har blivit mycket omskriven. Bland annat i boken Skanke-ätten av forskaren och historiken Roger de Robelin, som själv är ättling från Røros-grenen. Boken räknas

Kyrkan i Røros

av många som en släktbibel och viktig källa att inhämta kunskap ifrån. Han är även aktiv i en grupp som arbetar för att säkerställa och verifiera släktlinjerna genom DNA-forskning. Vill man delta så finns möjlighet att ansluta sig via Family Tree DNAs Skanke-projekt.

Andra mer välkända Skanke-ättlingar är bland annat Petter Stordalen som de flesta känner som Skandinavians hotellkung. Numera bortgångne och folkkära artisten Lill-Babs Svensson från Järvsö var även hon Skanke-ättling.

Är du kanske själv en Skanke-ättling och vill veta mer finns en Skanke-förening både i Sverige och Norge där du kan bli medlem för en blygsam summa. Då får du tillgång till Släktens Skanke-nytt och bjuds in till kommande släkträffar som planeras såväl i Norge som i Sverige.

Summering

För att summera upp min upplevelse från denna resa, mitt första Skanke-stevne, så har den med råge uppfyllt mina förväntningar och

förhoppningar. Jag har fått många nya spännande tips och information som stärker min och vår slätkoppling till Skanke-ätten. Dessutom har jag fått inspel, nya pusselbitar där jag börjar skönja ett mönster samt givit mig en bättre förståelse av de norska DNA-matchningar som jag, min far och mina barn, redan har fått. Nu börjar allt att hänga ihop och klarna!

Kontaktuppgifter: båda föreningarna finns på Facebook

<http://www.skanke.se/>

<http://www.skankeforeningen.no/>

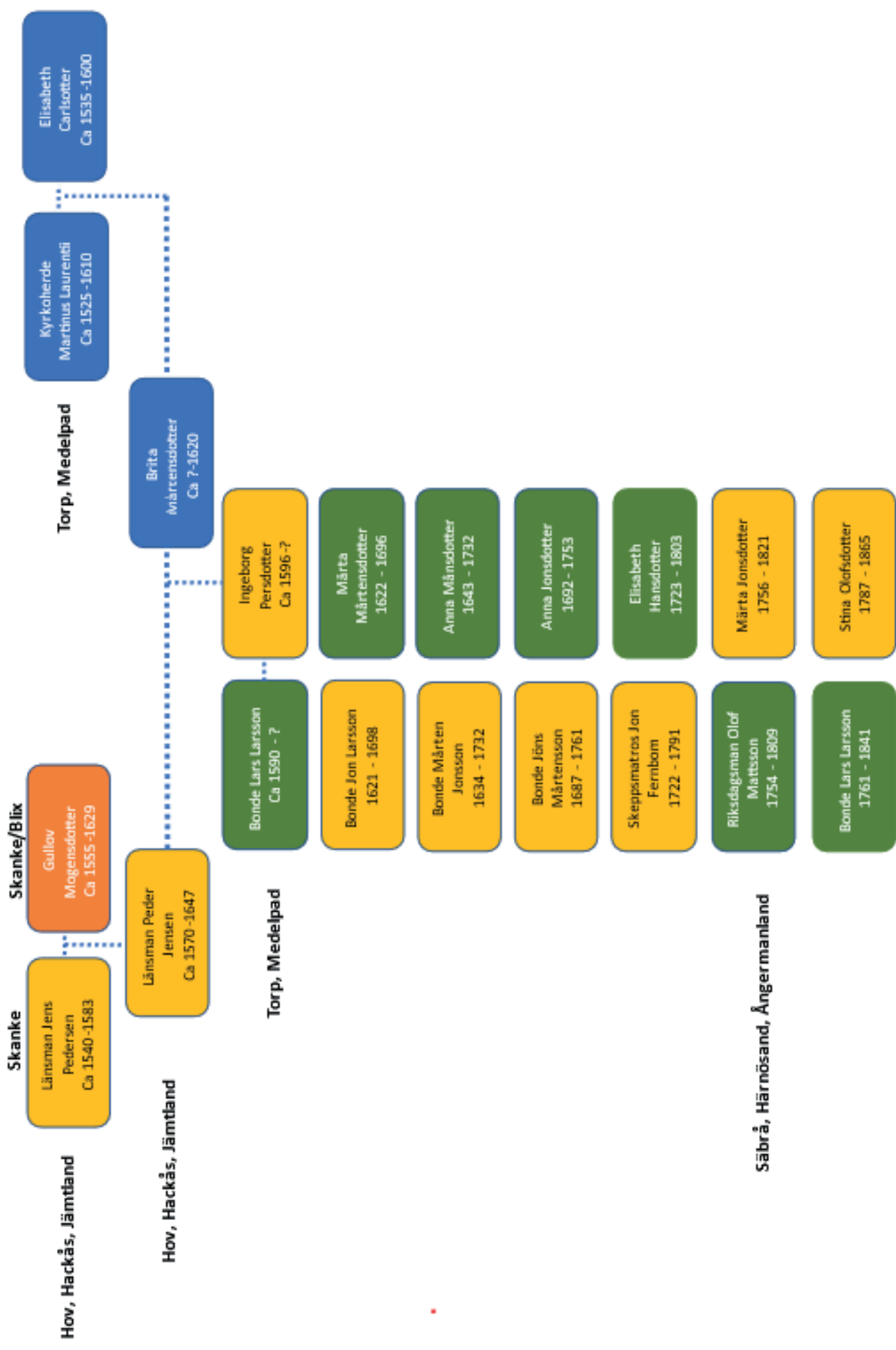
Mina källor:

Ättlingaskivan Martin Laurentius Thord Bylunds släktskiva

Skanke-ätten, Roger de Robelin

Kort om mig som artikelförfattare

Jag, Bengt Högberg är en glad amatör inom släktforskning, har tre barn och numer en väldigt stor släkt. Arbetar med att attrahera utländska investeringar och etableringar till regionen och har en lång bakgrund inom idrotten bland annat som ordförande i Härnösands FF. Med djupa rötter i Högsjö sn och Härnösand i Ångermanland på fadersidan och som med hjälp av andra släktforskare funnit rötter även från Norge, Savolax i Finland, smedsläkter från Vallonien och Tyskland och balttyska adeln i Riga.

HÄRNÖSANDSRÖTTER

TEXT: Jan Axel Nordlander

Introduktion

Jag är född i Härnösand och bodde där tills jag tog studenten 1963. Så länge mina föräldrar levde kom jag på besök. Gamla Öbacka var en fin stad att växa upp i – åtminstone som den var då, men jag har egentligen aldrig känt någon stark samhörighet med staden. Ingen av mina föräldrar var född där; de träffades i Stockholm, och där fanns inga släktingar på min pappas sida. Däremot bodde min mormors mamma, styvfar och bröder i Härnösand, när jag var liten pojke ännu i det s.k. Träpalatset, Norra Kyrkogatan 23. Till 25:an, det f.d. seminariet med vackert utsikt över inloppet, skulle mina föräldrar flytta på sin ålders höst när villan på Artillerigatan sålts.

De senaste 20 åren har jag rest upp bara för att se till de minas grav. Det finns inte längre någon eller något som binder mig vid staden. Men så, för bara något år sedan, upptäckte jag att jag haft anfäder som bott i Härnösand i flera hundra år! Plötsligt kändes förbindelsen med staden närmare och viktigare. Jag kunde gå på en slags retroaktiv upptäcktsfärd bland kvarteren.

Tjugo år av mitt liv har jag tillbringat utomlands i UD:s tjänst, I Nordafrika, Mellanöstern, USA, Indien och Syd-

ostasien. 25 år har jag bott i Stockholm och fem i Uppsala. De senaste 20 åren har Smedjebacken, i södra Dalarna, varit mitt hem. Det var släkten som s.a.s. drog mig dit, för i mitten av 1800-talet köpte en anfader i Stockholm Hagge bruk i Norrbärke socken. Hit kom jag på besök hos släkten som ung och här har jag slagit mig ner, lagom nära till Stockholm och lagom långt därifrån. För tio år sedan lyckades jag köpa tillbaka den Nordlanderska gården som under flera decennier hade varit i kyrkans ägo.

Det hade redan tidigare släktforskats om oss, ja det finns t.o.m. en liten bok om släkten. På senare år har både en kusinhustru och ett kusinbarn fört forskningen vidare och själv beslöt jag mig under pandemin, när jag blev undersysselsatt, för att pröva ett abonnemang på en av de många släktforsksidorna på nätet. Det har blivit en spännande resa. Här kommer ett smakprov!

Nordlandersläken

Släkten Nordlander kommer från Attmar och Tuna socknar i sydligaste Medelpad. Där satt förfäder och anmödrar på sina gårdar i flera hundra år, men i början av 1600-talet gifte sig Nils Henriksson, min farfar tio generationer bakåt i tiden, med Märit, dotter till Markus Knutsson från Resele och brorsdotter till Ragvald Knutsson, Härnösands allra förste borgare enligt Torsten Bucht i "Härnösands historia". Nordlandernamnet upptogs av släkten först 1801.

15- och 1600-talens fiskeläge och marknadsplats På 1500-talet, mot århundradets slut, var Härnösand inte mer än en fiskeby, någon gång om året med en marknad. Där fanns en god och skyddad hamn, men det var också allt. Kronan måste, som mina anfäder fick erfarat, tvinga folk att flytta dit sedan Johan III bestämt sig för att anlägga en stad.

Med lock och pock

Den allra förste borgaren i Härnösand var faktiskt farbrodern till min anmoder Märit Knutsdotter, **Ragvald Knutsson** (1535-1608), gift med **Malin Månsdotter**. Ragvald var bonde och s.k. landsköpman från byn Holme i Resele, tillika granskningsman för Älvsborgs lösen. Han ålades 1585 av Johan III som då grundade staden att

köpa en gård där för att fortsättningsvis få vara borgare och köpman. 1688 gjorde Ragvald så i det att han köpte hemmanet Hårsta i Säbrå socken. Han handlade med skinn och smör på Lübeck. Men 1590 hade kungen upptäckt att borgarna bodde kvar på sina hemman och använde sina hus i staden bara under marknadsdagar om sommaren. Kungen hotade då Ragvald och hans far med deportering till Livland och indragning av deras jord till Kronan om de inte på allvar bosatte sig i staden. Då föll de till föga.

Hemmanet i Hårsta ärvdes av Ragvalds son **Israel**. En bror till Ragvald, **Erik**, blev kyrkoherde i Nora, Ångermanland. Eriks son, också kallad Ragvald, blev präst i sin ursprungssocken Resele. Han gifte sig med **Elisabeth Blix**, dotter till lappfogden m.m. **Jonas Persson Blix** i Styrnäs. Så inleddes en uppåtgående ståndscirkulation för dessa mina anor, som man säger. Jonas hade nämligen en bror, häradshövdingen **Mårten Pson Blix**, som 1646 adlats **Blixencron**. Elisabeths bror, **Magnus Jonsson Blix**, adlades 1689, men under sitt egen namn, Blix. De nyblivna adelsmännen flyttade till Stockholm resp. Söderhamn, men Ragvald Knutsson, själv välbärgad köpman och bror till en kyrkoherde, hade plötsligt fått en adelsman till sväger. En adlig, ingift gammelfarbror hade han alltså redan. Så där gick den sociala rörlig-

heten ofta till. En välbärgad bonde kunde – och ville ofta – skicka sin son till Uppsala. Sonen blev präst och gifte sig sannolikt med en prästdotter eller prästänka. En annan son eller sonson kunde bli köpman och sedan behövde det inte dröja så länge förrän någon dotter gifte sig med en nyadlad officer eller tills en son friade till yngsta dottern till en nybliven adlig ämbetsman i provinsen. Dessa stod ju ända in på slutet av 1800-talet högst på den sociala rangskalan.

Blix adelsvapen

Borgmästare som extraknäck
Nå, Ragvalds och hustrun Malins dotter Marit Ragvaldsdotter, min kusin 8 led bakåt i tiden, gifte sig med en köpman, Pål Olofsson (Bure) (1560-1630) som blev borgmästare i Härnösand 1625. Han tillhörde den ryktbara Skellefteåsläkten Bure ("Bureätten") och livnärde sig som handelsman och skeppare men ägde också ett hemman i Norrstig.

Marits och Påls son, min syssling 7 led bakåt, Olof Pålsson Hernodius (1610-1652), blev också han borgmästare i Härnösand. Det finns flera släkter som kallat sig Hernodius efter hemstaden, men Olof bör ha varit en av de första.

Stadens sigill

Ännu en son till Pål Olofsson var min syssling sju släktled bort till min farfar, **Rafael Pålsson (Bure)** (1610-1650) kronobefallningsman i Härnösand och gift med Margareta Ivarsdotter Teet, dotter till borgmästaren i Sundsvall Ivar Teet, som hade rötter i Finland där hans farfar var knekthövitsman i Pernå, Nylands län.

Teet, adelsvapen

Mats Matsson Möller, född år 1600 var enl. en källa fogde i Högsjö utanför Härnösand och enl. en annan skeppare och borgmästare i Härnösand. Han var gift med en dotter till Pål Olofsson (Bure). Hon hette alltså **Pålsdotter** som flicka men vi känner tyvärr inte hennes förnamn. Hon var min syssling i 7e led.

Rådmannen i Härnösand **Petter Nerbelius**, f. 1687, var min femmänning fyra led bakåt räknat från farfar. Hans dotter **Magdalena** gifte sig med borgmästaren Martin Lundeberg. Deras dotter **Kristina** gifte sig sedan med den bekante och mycket duglige borgmästaren **Mattias**

Kiörning; man kan fråga sig om borgmästarämbetet höll på att bli ärftligt!

Mot slutet av 1600-talet hade alltså ett rätt omfattande släkt-nätverk skapats i Härnösand.

Borgmästare Martin Lundeberg och hans maka Magdalen, f. Nerbelius.

Borgmästare Mattias Kiörning och hans maka Kristina, f. Lundberg

Skolstad, residensstad, stiftsstad

År 1610 bodde bara 213 personer i Härnösand. Ett rådhus byggdes 1621 så det fick borgmästare Pål Olofsson (Bure) glädje av. Trivialskola inrättades 1640, gymnasium 1650, strax innan Olof Hernodius och Rafael (Bure) dog. Staden blev säte för landshövdingen 1646 och för biskopen 1647. Jag minns hur vi under gymnasietiden på 1960-talet stolta bar årtal 1650 i lagerkrans på kavajerna!

Med skolorna, läns- och stiftsstyrelserna förlagda till Härnösand inträffade en vändpunkt. Staden blev en magnet i stället för en förvisningsort. Med rikets enda gymnasium norr om Gävle drog staden till sig begåvningar från tre län (enligt modern indelning). Många av dem som blev rikskända inom vetenskap och kultur har ju fått sina namn målade runt takfrisen i Landgrensskolans, f.d. gymnasiets, aula.

Tyvärr bjuder släktforskning inte alltid på positiva överraskningar. **Catharina Björnkloo**, avlägsen släkting till mig, var född 1650 och dotter till den fruktade fogden **Knut Ingelsson Björnkloo**. Hon gifte sig med lektorn **Eric Bozaeus** (efter Boteå!) och var svärmor till **Petrus Johannis Hernodius**, prost och lektor. Herr Knut ägde en gård vid Gådeån i Härnösand, i den by som nu heter Äland. Han var en mutkolv och enligt Torsten Bucht ”en

folkförtryckare”. Knut handlade illegalt med salt och tobak i stora mängder. 1671 gav han sig till att rekommendera **Eric Bozaeus**, som då var bara 27 år, ”en pojke i år och i lärdom” till ett lektorat vid gymnasiet. Eric skulle nämligen strax därpå gifta sig med hans dotter! Två år senare fick denne verkliga lektoratet och visade sig mycket duggande.

Fortsättning följer i nästa nummer.

Lövudden

Lövuddens sågverk/ Profilbild Leek Härnösand

Lövudden, Gådeådalen söder om centrala Härnösand, är ett intressant utflyktsmål för såväl Härnösandsbor som besökande. Området omfattar en promenadslänga om 5.5 km via Lövudden – Sparrudden - Gådeån och Sockenvägen. Området har mycket att erbjuda vad gäller natur, kultur och friluftsliv. Här finns även fågeltorn, vindskydd med eldplats, bänkar och bord.

Området har mycket att erbjuda vad gäller natur, kultur och friluftsliv. Här finns även fågeltorn, vindskydd med eldplats, bänkar och bord.

Lövuddens herrgård
År 1842 inrättades i Härnösand den första navigationsskolan för styrmän och sjökaptener i Norrland. Premierlöjtnant Edvard Törnebohm i svenska flottan, var bosatt i Karlskrona, när han kallades som lärare till navigationsskolan. Han blev skolans förste lärare och under åren 1852-1862 tjänstgjorde han som skolans förste?

På 1850-talet byggde Törnebohm Lövuddens herrgård. Huvudbyggnaden och flyglarna byggdes samtidigt. Dessutom anlade Törnebohm

en väg från gården upp till Gådeåvägen (nuvarande Sockenvägen) och planterade en björkallé utmed vägen. Detta var på den tiden den enda vägen in till Härnösand. Skulle man resa söderut för man Gådeåvägen åt andra hållet och åkte över en träbro, ovanför den gamla kvarnen vid Gådeån.

Törnebohm stod kvar i flottan och under somrarna deltog han i övningar och gjorde långa resor ner till Medelhavet och andra hav. Från dessa resor förde han hem ovanliga träd, buskar, blommor och andra växter, som han planterade i parken vid Lövuddens gård.

Edvard Törnebohm gick ur tiden 1863 på grund av en tropisk sjukdom. Hustrun flyttade till sitt hus i Klara i Stockholm. Parken och gården förföll och Lövuddens herrgård brändes ned av brandkåren sommaren 1972.

/Från Härnösands kommuns naturvårdsprogram

Lövuddens herrgård/
Bild: Läns museet
Murberget

Lövuddens sågverk/ Profilbild Leek Härnösand

***”Och såg vid såg jag såg
hvert helst jag såg.”***

Härnösandsbördige Elias Sehlstedt (1808-1874) skrev så bara ett par år före sin bortgång. Han var på resa i sin barndomstrakt i Härnösand/Sundsvall och i Sundsvall blickade han ut mot Alnön och formulerade det klassiska uttrycket. Sehlstedt avled 1874 och fick således aldrig uppleva Lövuddens ångsåg i Södra sundet, som var i drift 1903-1950. Förutom sågning omfattade ”Löfudden” även

hyvleri och snickeri-fabrik. Som mest sysselsattes här 60 man. Till en början hade man två ramar vid sågen och den ägdes av Löfuddens Träförädlings AB. F O Palmgren var sågverksdirektör. Sågen tillbyggdes senare med två hyvelmaskiner 1912 övertog dock Löfuddens Aktiebolag och så var det ända fram till 1949 då Torsviks AB övertog sågen och redan året efter lades driften ned. 1960 började

man riva sågen och sist av allt försvann den tillhörande herrgården.

2018 var området undersökt och marksanerat inför bostadsbyggandet på forna sågverks-området.

/Från Örjan Leek – Profilbild Leek Härnösand

Bild: Profilbild Leek Härnösand

På återbesök i Sverige och Härnösand

TEXT: Jan-Ola Nordin

Bild: Anders Reher

Ingrid Rönnlund föds i Härnösand 1942. Föräldrar är Werner och Märtha Rönnlund (född Norberg). Familjen bor i Finsvik där hennes far driver en livsmedelsbutik. När Ingrid är fyra år flyttar familjen, inklusive lillebror Anders och lillasyster Eva, till Jensenvägen i stan. 1955 föds hennes syster Christina.

Efter examen från Flickskolan i Härnösand 1960 gick Ingrid vidare till Vita Bandets barnsköterskeutbildning i Sundsvall. Efter praktisk utbildning, som var ett krav, kunde hon bli barnsköterska. I skolan fanns ett program som skulle hjälpa eleverna

att hitta en plats som au pair i USA och Ingrid bestämde sig för att hon skulle få den utbildning hon behövde genom att åka till USA. Ingrid hade turen att ha familj i USA. Hennes fars äldsta bror August och hans äldre syster Tilda, bodde i New York med sina familjer. August, hans hustru Henny (fd Wiklund) och Tilda (gift i USA med Carl Axelsson) emigrerade till USA 1923. Hennes fars första kusin, Ragnar Rönnlund och hans hustru Ebba (fd Rydberg) bodde också i New York. Ingrid hade träffat alla dessa släktingar när de rest till Sverige på besök genom

åren. Hon kände också Tildas dotter Elsie ganska väl. Elsie hade rest till Sverige med sina föräldrar. Hon stannade och bor hos Ingrid och hennes familj i Härnösand under ett tag och var då en tid förlovat med Torbjörn Fälldin. Hon kallades hem av föräldrarna vid utbrottet av Koreakriget. Elsie gifte sig och fick tre barn och de barnen skulle Ingrid hjälpa till att ta hand när hon kom till USA.

Ingrid anlände till USA i mars 1961. Sex veckor efter hon anlönt till Thornwood, NY för att bo hos Elsie var Ingrid ute en kväll med en väninna. Hon träffar då en ung man vid

namn Bob Sochurek. Bob var hemma på permission från US Marines boot camp. Han bjöd ut Ingrid på en drink och de började träffas och 1962 förlovade de sig. Ingrid reste tillbaka till Sverige för att besöka sin familj under två månader i slutet av 1962. Hon och Bob gifte sig i maj 1963 och endast hennes syster Eva var med på bröllopet. Ingrid återvände inte till Sverige igen förrän i juli 1971. Werner och Märtha besökte USA 1967. Ingrid och Bob har två döttrar. Lynn, född 1964 och Lisa, född 1966. Hon har sju barnbarn och två barnbarnsbarn.

Det var mycket lättare för Ingrid i USA än hennes klass-

kamrat, Sol Britt som också arbetade som au pair i New York-området. Ingrid bodde med familj och de kunde svenska. Sol Britt bodde hos främlingar och de pratade bara engelska. Ingrid och Sol Britt höll kontakten och är fortfarande nära vänner 62 år senare.

BESÖKET I SVERIGE 2022

Ingrid och Lynn kom till Härnösand den 19 juni i år där hon och Lynn träffade släktingar på hennes mors sida släkten Norberg. Någon dag därefter samlades delar av släkten Nordin och Sjöström och vår egen släktforskare Björn Thunberg, som kunde

svara på alla släktfrågor under resan. Resan gick mot Bölen i Ramvik där Adolf Rönnlund bodde innan de flyttade till Rö i Utansjö.

Idag bor Per-Olov Hellström på Rönnlunds fastighet. Per-Olov bjöd in oss och berättade om vad han kände till om Rönnlunds. Vi fick även se "gammbynninga" där det i stort sett stått orört sedan Rönnlunds tid. Efter besöket gick färden mot Erling och Elisabeth Sjöströms sommarboende i Nora, där vi bjöds på fika och övriga förfriskningar. Färden avslutades med en middag på Björkuddens restaurang. En fantastisk dag och vi hoppas naturligtvis att vi får möta amerikanarna

Lynn på besök i Finsvik hos Sven Olof (Olle) o. hustrun Majvor
Bild: Bengt Högberg

Sagan om CA Ledin

TEXT: Ola Eriksson

Redan som tolvåring var Carl Albert Ledin med om att starta en idrottsförening i sin barnoms Härnösand. Det kom att bli starten på ett halt liv inom svensk idrott i allmänhet och fotboll i synnerhet.

Carl Albert Ledin blev under de dryga 60 år han ägnat sin tid åt framför allt fotbollen en av Sveriges mest betydelsefulla idrottsprofiler under 1900-talet. Om man ser till alla de uppdrag han innehaft inom idrottsrörelsen i Sverige och internationellt är det få som kan mäta sig med honom i betydelse och inflytande,

Men samtidigt är han relativt bortglömd och okänd för den idrottsintresserade allmänheten. Även om man frågar äldre personer verksamma inom idrott i hans forna hembygd Härnösand är det få som känner till hans namn.

Han föddes den 10 maj 1894 i Finsviks by strax norr om Härnösand i Säbrå socken. Hans far var stenhuggaren Hans August Ledin. Modern hette Marta Brita Sjölander och Carl Albert hade tio syskon.

Som så många andra barn vid sekelskiftet fick Carl Albert redan i tidiga år börja arbeta för att hjälpa till med försörjningen. Han fick börja som hjälprepa i skogsarbetet.

Men Carl Albert Ledin hade tur och fick efter folkskolan läsa vidare på handelsskola. En på den tiden mycket ovanlig skolgång eftersom de flesta barn tvingades ta arbete i mycket tidig ålder och blev kvar som utbildade pigor och drängar.

Efter handelsskolan fick han arbete som kontorist på skeppsmäklarfirman CG Ringblom i Härnösand. Där arbetade han fram till 18 års ålder då han flyttade till Gävle.

Under sina barn- och ungdomsår i Härnösand ägnade han sig åt olika idrotter som friidrott och framför allt fotboll som var hans stora intresse. Både som aktiv och som ledare.

1912, endast 18 år gammal flyttade han söderut. Han hamnade i Gävle där han fick arbete på den socialdemokratiska tidningen Arbetarbladet som hade startats bara tio år tidigare. I begynnelsen var Arbetarbladet en månadstidning men efter hand utökades utgivningen och 1905 blev AB en daglig eftermiddagstidning.

Carl Albert Ledin fick jobbet som expeditör på Arbetarbladet. Det innebar att hon fick åka runt i landskapen Gästrikland, Hälsingland och norra delarna av Dalarna och inkassera prenumerationsavgifterna. Eftersom den absoluta majoriteten av tidningens läsare prenumererade på helår så Carl Albert besökte de flesta prenumeranter en gång per år.

Det var ett ganska hårt jobb för en pojke som inte ens fyllt 20 år. Men eftersom han hade lätt för att ta folk, en säljtalang och stor ambition klarade han jobbet galant.

Carl Albert fick inte bara hand om prenumerationspengarna. Han fick också i uppgift att sälja annonser och även inkassera annonsintäkterna. Det gick heller inte lång tid innan han stigit i graderna och fått ansvaret för annonsavdelningen som annonschef.

Redan när den unge Härnösandsgrabben kom till Gävle och Arbetarbladet tyckte han att det fattades något i tidningen. Man saknade sportbevakning. Eftersom det samtidigt pågick ett olympiskt spel i Stockholm så lär han ha begärt hos den dåvarande chefredaktören NS Norling att man skulle bevaka de olympiska spelen.

Det florerade många myter och historier runt Carl-Albert Ledin eftersom det ofta hände en hel saker kring honom. Den här historien får dock räknas till avdelningen skrönor. Arbetarbladet lär ha bevakat "Solskensolympiaden" i Stockholm i ganska stor omfattning och OS arrangerades några år innan Ledin blev sportredaktör.

Trots att han dubbelarbetade på tidningen hann han också med att engagera sig politiskt som socialdemokrat. Bl a var han under många år på 20-talet ledamot av stadsfullmäktige i Gävle. En av hans mer betydelsefulla insatser gällde skoltandvården i Gävle. Carl Albert Ledin ansåg att alla folkskolebarn i Gävle skulle ha fri tandvård.

Det var ändå fotbollen som låg honom varmast om hjärtat. Intresset för fotboll tog han med sig från ungdomsåren i Härnösand. Redan 1920 valdes han till ordförande i Gästriklands fotbollsförbund. Ett uppdrag som han innehade i 15 år fram till flytten till Stockholm 1935.

1927 utsågs Carl Albert Ledin till ledamot av Svenska fotbollförbundets styrelse. Tre år senare kom han att ingå i SvFF:s verkställande utskott. I början av 30-talet började man inom Svenska fotbollsförbundet att diskutera behovet av en nationalarena för fotbollen, där landskamper kunde spelas. I Solna fanns ett lämpligt område i Råsunda. I mitten av 30-talet togs beslut om att bygga en fotbollsstadion på platsen och Carl Albert Ledin fick uppdraget av SvFF att leda arbetet. 1937 stod fotbollsstadion klar och den invigdes 17 maj 1937 av kung Gustav V. Men eftersom kungen var tennisintresserad, men kunde mindre om fotboll, så förklarade han "denna tennisstadion för invigd".

Råsunda fotbollsstadion var unikt eftersom man där spelat två VM-finaler. 1958 VM-finalen mellan Sverige och Brasilien och 1995 finalen i dam-VM mellan Norge och Tyskland. Bara Rose Bowl i Pasadena, USA har hyst finaler i både herr- och dam-VM. 2013 revs Råsunda fotbollsstadion för att ge plats åt bostadsbyggande. Den nybyggda Swedbank Arena, numera Friends Arena invigdes i november 2013 med en repris av invigningsmatchen 1937 Sverige-England. Sverige vann med 4-2 och mest ihågkommet är väl Zlatan Ibrahimovics cykelspark från 25 meter som innebar 4-2.

Det var också Carl Albert Ledin som tillsammans med Holger Bergerus, Svenska fotbollförbundets generalsekreterare, vid FIFA-kongressen i Rio 1950 lyckades övertala FIFA-delegaterna att rösta fram Sverige som VM-arrangör åtta år senare.

Det i sig var i sig en prestation eftersom Sverige var ett relativt litet fotbollsland och att få arrangera världsmästerskapen redan på den tiden var en enorm framgång. Att sedan Sverige som värdland skulle nå ända till VM-finalen var en verklig sensation.

Det fanns de som tvivlade på Carl Albert Ledins förmåga att lyckas övertala kongressen att ge Sverige värdskapet för fotbolls-VM. Framför allt talade inte Ledin något främmande språk - inte ens engelska. Han hade ju fått en relativt liten utbildning.

En av kritikerna till att utse honom till delegat vid FIFA-kongressen i Rio var Idrottsbladets chefredaktör Torsten Tegner. TT skrev i en krönika att "karln kan ju inte prata engelska, bara svenska och knappt det."

Men eftersom han hade god hjälp av förbundets dåvarande generalsekreterare, toppdiplomaten Holger Bergerus som pratade tre språk flytande, så ordnade den saken sig på bästa sätt. Tillsammans med Carl Albert Ledins säljartalang lyckades man bärga hem VM till Sverige.

Men Carl Albert Ledins största bedrift var grundandet av AB Tipstjänst, idag Svenska Spel. Han blev också statligt ägda Tipstjänsts förste verkställande direktör. Han flyttade därmed från Gävle till Stockholm. Men han tänkte inte stanna länge på VD-jobbet i Stockholm. Högst tre månader kunde han tänka sig för att starta upp verksamheten.

Han blev kvar i 27 år fram till pensioneringen i början av 60-talet.

Historien om Tipstjänst och stryktipset började redan under 20-talet och då som enskilda initiativ från privatpersoner. Man delade helt enkelt ut tipskuponger, oftast hemmagjorda, som gick att lämna in hos t ex en tobakshandlare. En av dessa tobakshandlare var Carl-Albert Ledins vän sedan många år i Gävle, Nils Norin. Norin ägde och drev Biljettcentralen Atena vid

Centralplan i Gävle. Han var liksom Carl Albert Ledin en känd idrottsprofil och ledare i Gävle. Bland annat så var han med och startade Brynäs IF och var klubbens förste ordförande.

Efter att riksdagen stiftat en ny lag som tillät spel på stryktips startade Carl Albert Ledin tillsammans med bl a Nils Norin Aktiebolaget Tipstjänst. Aktiekapitalet på 45 000 kronor, en högst ansevärd summa på den tiden. Större delen av den summan bidrog hovjuveleraren Anton Hildebrand med efter övertalning av affärsgrannen Norin.

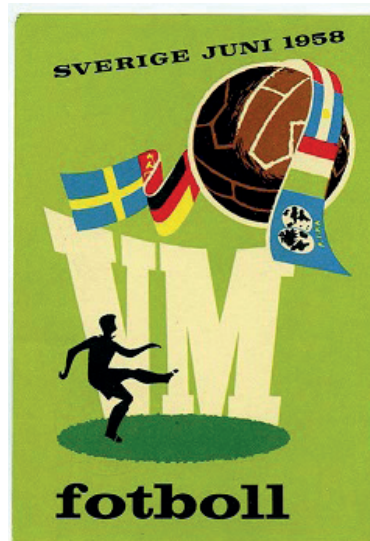
Redan 1935 köpte staten upp Tipstjänst. Carl Albert Ledin utsågs till det statliga företagets verkställande direktör och chef. I början av 60-talet gick Carl Albert Ledin i pension. Efter det har Tipstjänst, som idag heter Svenska Spel, genomgått många och stora förändringar.

Hans kärlek till idrotten innebar att han fick fler uppdrag med tiden. 1943 utsågs han till ledamot av Riksidrottsförbundets överstyrelse och förvaltningsutskott, FU. 1949 utsågs Carl Albert Ledin till ledamot av Svenska olympiska kommittén. Han deltog också vid ett par olympiska spel som ledare bl a vid OS i Rom 1960 där han gick i täten för den svenska truppen vid inmarschen på Olympiastadion tillsammans med prins Bertil.

Även om han redan i de sena tonåren flyttade från Härnösand till Gävle hade han sin släktband kvar i Ångermanland. Carl Albert Ledin är släkt med artisten och låtskrivaren Tomas Ledin. Tomas Ledins far Folke Ledin var liksom Carl Albert var han engagerad inom idrottsrörelsen som mångårig ordförande i Sandvikens IF. Dessutom är han morfar till den kända artisten och silversmeden Efva Attling.

Fotbolls VM 1958

<p>Hans August Ledin f. 1858-08-07 Finsvik Säbrå, Västernorrlands län d. 1914-02-20 Näs Säbrå, Västernorrlands län Arbetare Näs Säbrå g. 1887-11-10</p>	2	4	8	16
	<p>Anders Ledin f. 1821-12-03 Lägdom Säbrå, Västernorrlands län d. 1880-05-29 Finsvik Säbrå, Västernorrlands län Arbetare Finsvik Säbrå</p>	<p>Nils Nilsson f. 1758-02-23 Åm, Säbrå, Västernorrlands län d. 1824-12-01 Lägdom, Säbrå, Västernorrlands län Bonde Lägdom, Säbrå</p> <p>—g. 1816-12-08</p>	<p>Nils Jonsson f. 1726-12-29 Svedje, Säbrå, Västernorrlands län d. 1788-07-21 Åm, Säbrå, Västernorrlands län Bonde Åm, Säbrå —g. 1751-09-21</p> <p>Sara Andersdotter f. 1730-12-02 Åm, Säbrå, Västernorrlands län d. 1810-03-23 Åm, Säbrå, Västernorrlands län Åm, Säbrå</p>	17
<p>Carl Albert Ledin f. 1894-05-10 Finsvik Säbrå, Västernorrlands län d. 1982-07-22 Rundavägen 7 Västerled, Stockholms stad Direktör Rundavägen 7 Bromma kbfd</p>	—g. 1846-10-16	5	10	20
	<p>Anna Katarina Larsdotter f. 1816-11-23 Finsvik Säbrå, Västernorrlands län d. 1879-07-11 Finsvik Säbrå, Västernorrlands län</p> <p>Finsvik Säbrå</p>	<p>Lars Larsson f. 1782-01-11 Finsvik, Säbrå, Västernorrlands län d. 1857-03-20 Finsvik, Säbrå, Västernorrlands län Torpare Finsvik, Säbrå</p> <p>—g. 1812-06-21</p>	<p>Lars Nilsson f. 1728-09-19 Finsvik, Säbrå, Västernorrlands län bg. 1800-05-08 Finsvik, Säbrå, Västernorrlands län Bonde Finsvik, Säbrå —g. 1761-10-11</p> <p>Anna Jonsdotter f. 1738-12-29 Solum, Säbrå, Västernorrlands län d. 1809-06-28 Finsvik, Säbrå, Västernorrlands län Finsvik, Säbrå</p>	21
<p>Märta Brita Sjölander f. 1866-09-02 Överdalen Säbrå, Västernorrlands län d. 1918-09-28 Näs Säbrå, Västernorrlands län</p> <p>Näs Säbrå g. 1887-11-10</p>	1	6	12	24
	<p>Erik Larsson Sjölander f. 1826-05-10 Näs Säbrå, Västernorrlands län d. 1885-05-08 Överdalen Säbrå, Västernorrlands län Torpare Överdalen Säbrå</p>	<p>Kristina Hansdotter f. 1787-11-26 Vägnön, Säbrå, Västernorrlands län d. 1866-01-11 Finsvik, Säbrå, Västernorrlands län Finsvik, Säbrå</p>	<p>Hans Abrahamsson f. 1753-08-08 Vägnön, Säbrå, Västernorrlands län d. 1827-11-06 Vägnön, Säbrå, Västernorrlands län Bonde Vägnön, Säbrå —g. 1781-10-16</p> <p>Anna Nilsdotter f. 1761-09-19 Vägnön, Säbrå, Västernorrlands län d. 1819-06-19 Vägnön, Säbrå, Västernorrlands län Vägnön, Säbrå</p>	23
<p>Märta Brita Sjölander f. 1866-09-02 Överdalen Säbrå, Västernorrlands län d. 1918-09-28 Näs Säbrå, Västernorrlands län</p> <p>Näs Säbrå g. 1887-11-10</p>	3	7	14	28
	<p>Sigrid Katarina Selander f. 1824-11-14 Östersjäländ Säbrå, Västernorrlands län d. 1877-01-27 Överdalen Säbrå, Västernorrlands län</p> <p>Överdalen Säbrå</p>	<p>Lars Jonsson f. 1790-10-03 Brunne, Stigsjö, Västernorrlands län d. 1840-03-12 Östersjäländ, Säbrå, Västernorrlands län Torpare Östersjäländ, Säbrå</p> <p>—g. 1816-07-07</p> <p>Ingrid Kristina Eriksdotter f. 1789-11-12 Saltvik, Säbrå, Västernorrlands län d. 1871-01-15 Östersjäländ, Säbrå, Västernorrlands län Östersjäländ, Säbrå</p>	<p>Jon Jonsson f. 1757-09-06 Överdalen, Säbrå, Västernorrlands län d. 1848-01-28 Brunne, Stigsjö, Västernorrlands län Landbonde Brunne, Stigsjö —g. 1780-10-22</p> <p>Margareta Eriksdotter f. 1754-09-02 Överhörns, Själevad, Västernorrlands län d. 1832-01-10 Brunne, Stigsjö, Västernorrlands län Brunne, Stigsjö</p>	25
<p>Märta Brita Sjölander f. 1866-09-02 Överdalen Säbrå, Västernorrlands län d. 1918-09-28 Näs Säbrå, Västernorrlands län</p> <p>Näs Säbrå g. 1887-11-10</p>	—g. 1852-10-14	7	15	30
	<p>Johan Persson Selander f. 1794-08-06 Östersjäländ, Säbrå, Västernorrlands län d. 1863-05-06 Östersjäländ, Säbrå, Västernorrlands län Torpare Östersjäländ, Säbrå</p> <p>—g. 1817-05-11</p> <p>Sigrid Göransdotter f. 1790-05-14 Brännäset, Viksjö, Västernorrlands län d. 1882-11-18 Fattighuset, Säbrå, Västernorrlands län Östersjäländ, Säbrå</p>	<p>Erik Abrahamsson f. 1757-09-29 Saltvik, Säbrå, Västernorrlands län d. 1832-12-19 Saltvik, Säbrå, Västernorrlands län Torpare Saltvik, Säbrå —g. 1787-11-04</p> <p>Katarina Eriksdotter f. 1763-04-15 Antjärn, Häggdånger, Västernorrlands län d. 1833-08-10 Saltvik, Säbrå, Västernorrlands län Saltvik, Säbrå</p>	<p>Per Jonsson f. 1747-10-17 Östersjäländ, Säbrå, Västernorrlands län d. 1824-02-07 Östersjäländ, Säbrå, Västernorrlands län Bonde Östersjäländ, Säbrå —g. 1787-10-06</p> <p>Märta Nilsdotter f. 1764-06-16 Kragom, Säbrå, Västernorrlands län d. 1811-09-09 Östersjäländ, Säbrå, Västernorrlands län Östersjäländ, Säbrå</p>	27
<p>Märta Brita Sjölander f. 1866-09-02 Överdalen Säbrå, Västernorrlands län d. 1918-09-28 Näs Säbrå, Västernorrlands län</p> <p>Näs Säbrå g. 1887-11-10</p>	—g. 1852-10-14	7	15	30
	<p>Sigrid Göransdotter f. 1790-05-14 Brännäset, Viksjö, Västernorrlands län d. 1882-11-18 Fattighuset, Säbrå, Västernorrlands län Östersjäländ, Säbrå</p>	<p>Göran Karlsson f. 1758-12-31 Kragom, Säbrå, Västernorrlands län d. 1835-08-28 Mörtsal, Högsjö, Västernorrlands län Torpare Mörtsal, Högsjö —g. 1784-04-18</p> <p>Sigrid Persdotter f. 1765-06-28 Bondsjö, Säbrå, Västernorrlands län d. 1810-02-06 Mörtsal, Högsjö, Västernorrlands län Mörtsal, Högsjö</p>	31	

Sammanställd av Björn Thunberg

FÖRFATTARE

mer eller mindre kända med koppling till Härnösand

Material till artikel har hämtats från - Region Västernorrland/ Regional utveckling/ Kultur, konst o. bibliotek, samt ur - Sundsvalls Tidning, 27 juli 2020 – ”Nytt uppsving för säregen författare”. av Gregor Flakierski. Tack för att vi fått använda ert material.

Birger Sjödin
1887-05-30 - 1911-12-11

Decennierna kring förra sekelskiftet genomgår Västernorrland en ekonomisk expansion utan motstycke. Ungefär samtidigt upplever länet ett litterärt uppsving, som både numerärt och kvalitativt är helt unikt. En del av författarskapen från den perioden lever än i högönsklig välmåga, andra som Birger Sjödins hamnade mer i skymundan, men har nu förtjänstfullt åter lyfts fram.

1910 debuterar Härnösandsbon Birger Sjödin med novellsamlingen ”Undret”. Han får lysande kritik, bland annat av den tidens främsta litteraturorakel Fredrik Böök och året

därpå utkommer hans andra novellsamling ”Starka hjärtan”, en titel som visar sig vara ödesdiger,

Birger Sjödins litterära gärning hade länge varit tämligen bortglömd men nytvättning av hans novellsamlingar skulle kunna bida till en renässans. Det är Umeåförlaget h:ström som står för denna viktiga insats, boken ingår i förlagets ambitiösa serie ”Norrland”, och har försetts med ett informativt förord av

Bo Hiertner och ett intressant resonerande efterord av Örjan Torell.

Samtliga berättelser utspelar sig i Härnösand med omnejd, och det är knappast någon tillfällighet, Sjödin förblev sin hemstad trogen hela sitt allt för korta liv.

”Runt omkring sig hade [Sjödin] ett rörligt och livligt samhälle, som han med sin fina och vassa iakttagelseförmåga lärde känna i botten. ... [han] har uppenbart haft fördelen av en god observationsplats i samhällets medellager, med fri överblick åt alla håll och med skådespelen på måttligt avstånd.” skriver Böök. ”Han har känt hamnen och kajerna, skutorna och ångbåtarna, de små gårdarna och de stora magasinerna. Bönehusen och sekteristkretsarna, hantverkarnas verkstäder och arbetarhemmen, Folkets park och biografalongerna, överallt vet han besked. Skärgårdstornarnas holmar och böndernas stugor ha legat inom hans synkrets. Det myllrar en hel liten värld i hans båda böcker, och det är inte tomma dekorationer, utan en värld som han har levat med i, i verkligheten eller genom intuitionen, och som därför inte har en enda tom eller likgiltig detalj.”

Birger Sjödin jämföres med författare som James Joyce och Virginia Woolf

I stadsdelen Norrstan i Härnösand sprang tre litterära pojkar över kullerstensgatorna under första hälften av 1900-talet. Det var Ludvig Nordströms Tomas Lack, som blev till i novellsamlingen Borgare 1909 och som året därpå fick sällskap med Nisse-Bigge i Undret av Birger Sjödin, och 1924 av Åke i Bertil Malmbergs Åke och hans värld.

Familjerna Nordström och Malmberg bodde en period grannar. Nordströms i ”Stora gulhuset” på Kyrkogatan 18, Malmbergs snett emot, i ”Träpalatset”, med adress nr. 23 och inte så långt därifrån, på Långgatan 39 bodde skraddaren N. P. Sjödin med sin familj.

I detta hus på Långgatan i Härnösand bodde Birger Sjödin. Fotona är tagna av Catja Moberg, som idag bor i huset. Fasaden mot Långgatan.

Fasaden mot Skeppsbron nedan.

Birger föds den 30 maj 1887 – som första barnet – i faderns fjärde äktenskap. Han har 15 halvsyskon, nästan alla utflyttade från hemmet då Birger växte upp. – En av hans halv-systrar var för övrigt författaren Ester Lindberg (1879–1964), Fadern Jonas Petter, som var strängt religiös, dog då Birger var femton år, Birgers mor blev änka och för försörjningens skull drev hon ett skolhushåll i huset på Långgatan. Tio skolpojkar bodde och åt där. En av dessa var den blivande skulptören Carl Frisendahl. Han och Birger blev vänner.

Birger Sjödin drabbades redan i nioårsåldern av ett hjärtfel, någonting som dömden honom till isolering och utanförskap. Om sin sjukdom nämner han inte med en enda rad. Men om man läser noga finner man att fler personer än vanligt i litteraturen tar sig åt bröstet och lyssnar på sina hjärtslag.

Trots sin svåra hjärtsjukdom lyckades Birger ta studenten. Under den sista tiden i gymnasiet orkade han inte gå uppför den branta backen från Långgatan nere vid hamnen, via Norra Kyrkogatan till läroverket på Brunnsbusgatan; mamman ordnade med hästskjuts åt honom. Studentskrivningarna gjordes till sängs hemma och på examensdagen var han så dålig att kamraterna måste dra honom till läroverket. Efter examen anställdes Birger Sjödin på Harnösands posten – där han stannade i två år –första

artikel i juni 1907 hette just ”Min hvita mössa”. ”Så har jag då dig till slut, du kära hvita mössa, lönen för års-långa sträfvanden och mina drömmars föremål! Hur jublade ej mitt hjärta af fröjd, då jag fick sätta dig på mitt huvud ...”

Sjödin använde oftast pseudonymen ”Moi-même” då han skrev i Harnösands-Posten, eller tecknade sig B-r S-n då han författade kåserier under rubriken ”Konturer ur livet” i samma tidning.

Hela sitt liv var han bosatt i huset hos modern. Han träffade fästmon Mia Hagelin när hon gick på en lärarutbildning i Harnösand. Hon var från Sundsvall och dotter till en sjökapten. De förlovade sig 1909.

Sin debut utanför hemstaden gjorde Birger Sjödin i Idun augusti 1910 med novellen ”Hur Nisse-Bigge lärde känna döden” och därefter publicerades berättelsen ”Undret” i septembernumret av Bonniers Månadshäften. Den kom att bli en ”blänkare” för debutboken, där berättelsen inledde samlingen och gav den dess namn. Undret låg på bokhandels-diskarna i slutet av november. Den unge författaren fick berättelser införda i bl.a. Svenska Dagbladet, Sundsvalls Tidning, Norrbottens-Kuriren med flera I november 1911 låg hans andra novellsamling Starka hjärtan på bokhandelsdiskarna.

Några veckor därefter avled Birger Sjödin i lunginflammation, bara 24 år gammal.

mation, bara 24 år gammal.

Det har sagt att Sjödin s noveller handlar mycket om svikna hopp, om allt som hade kunnat bli annorlunda, en längtan bort som av olika skäl förblir ouppfylld, en återkommande figur är en särpling, en kärlekstörstande ung man.

Novellerna kan associeras till Sjödin egen personliga situation, stark hämmad av sjukdomen. Så är det säkert, men det finns lika mycket av universell, allmänmänskligt existentiell skildring.

Stilen är säreget expressionistisk och förvånansvärt modern, Sjödin rör sig obehindrat fritt mellan inre och yttre verklighet, han bygger fantasivärldar genom synintryck och iakttagelser med en stark känsla för detaljer, med inlevelse och intensitet, här finns tydliga inslag av litterära grepp som medvetandeströmmar och associationssprång.

Det är inte svårt att se ett släktskap med författare som James Joyce och Virginia Woolf, men det är viktiga att påpeka att Sjödin kan omöjligt ha varit påverkad av dessa, då de publiceras ungefär ett decennium senare.

Birger Sjödin finns med i ”Namnen i taket” vid Harnösands gymnasium och han är begravd på Harnösands Gamla kyrkogård.

Fråga till läsaren – I familjgravnen vilar även halv system Maria Erika Katarina, till vem är hon mormor? En liten gåva till den som först sänder in rätt svar. – bjorn.thunberghsand@gmail.com

2	4	8	16	Nils Nilsson f. 1720-10-00 Edånger, Vibyggerå, Västernorrlands lä d. 1765-05-27 Sörgållsta, Vibyggerå, Västernorrlands Landbonde Sörgållsta, Vibyggerå —g. 1751-04-13
				Katarina Kristoffersdotter f. 1722-12-27 Näs, Vibyggerå, Västernorrlands lä d. 1792-01-19 Berg, Vibyggerå, Västernorrlands lä Sörgållsta, Vibyggerå
1	5	10	20	Lars Jansson Frimodig f. ca 1723-00-00 Skrike 3:1, Nätra, Västernorrlands lä d. 1762-04-25 Pommern, Båtsman Edånger, Vibyggerå —g.
				Anna Henriksdotter f. 1723-05-00 d. Edånger, Vibyggerå
1	5	11	22	Anders Andersson f. 1737-02-01 Lidböle, Nordingrå, Västernorrlands lä d. 1789-04-28 Lidböle, Nordingrå, Västernorrlands lä Bonde Lidböle, Nordingrå —g. 1761-11-12
				Margareta Nilsson f. 1735-09-17 Sebång, Nordingrå, Västernorrlands lä d. 1805-07-10 Lidböle, Nordingrå, Västernorrlands lä Bröstsjukdom Lidböle, Nordingrå
3	6	12	24	Nils Johansson f. 1753-02-08 Vallen, Lövånger, Västerbottens lä d. 1816-00-00 Vallen, Lövånger, Västerbottens lä Bonde Vallen, Lövånger —g. 1801-11-08
				Magdalena Eliasdotter f. 1763-10-03 Uttersjön, Lövånger, Västerbottens lä d. 1839-07-15 Vallen, Lövånger, Västerbottens lä Vallen, Lövånger
3	7	14	28	Hans Andersson f. 1780-03-14 Vallen, Lövånger, Västerbottens lä d. 1832-11-28 Vallen, Lövånger, Västerbottens lä Bonde Vallen, Lövånger —g. 1804-11-19
				Anna Olofsdotter f. 1770-10-03 Vallen, Lövånger, Västerbottens lä d. 1858-10-07 Vallen, Lövånger, Västerbottens lä Vallen, Lövånger
3	7	15	30	Jonas Johansson f. 1770-04-25 Hökmark, Lövånger, Västerbottens lä d. 1828-02-13 Ragvaldstråsk, Skellefteå, Västerbotten Bonde Ragvaldstråsk, Skellefteå —g. 1798-00-00
				Magdalena Persdotter f. 1770-08-12 Bergsbyn, Skellefteå, Västerbottens lä d. 1858-04-30 Ragvaldstråsk, Skellefteå, Västerbotten Ragvaldstråsk, Skellefteå
3	7	15	31	Johan Johansson f. 1762-02-05 Östanbäck, Skellefteå, Västerbottens lä d. 1846-04-04 Ragvaldstråsk, Skellefteå, Västerbotten Bonde Ragvaldstråsk, Skellefteå —g. 1790
				Märta Persdotter f. 1770-06-01 Myckle, Skellefteå, Västerbottens lä d. 1858-08-11 Ragvaldstråsk, Skellefteå, Västerbotten Ragvaldstråsk, Skellefteå
3	7	15	31	Per Jonsson Lindmark f. 1809-06-21 Ragvaldstrås, Skellefteå, Västerbottens lä d. 1875-12-29 Vallen, Vallen, Lövånger Bonde Vallen, Lövånger —g. 1833-04-21
				Eva Maria Johansdotter f. 1806-05-15 Ragvaldstråsk, Skellefteå, Västerbottens lä d. 1880-04-17 Vallen, Lövånger, Västerbottens lä Vallen, Lövånger
3	7	15	31	Maria Eufrosyne Nilsson f. 1855-08-28 Vallen Lövånger, Västerbottens lä d. 1942-02-25 Långgatan 39 Härnösand, Västernorrlands lä (c Kvarteret Härnösand g. 1885-08-11
				Magdalena Kristina Persdotter f. 1835-12-17 Vallen Lövånger, Västerbottens lä d. 1873-10-05 Vallen Lövånger, Västerbottens lä Vallen Lövånger
3	7	15	31	Nils Sjödin f. 1794-03-05 Opplandsmyran Ullångerm Västernorrlands lä d. 1864-05-16 Barsta Nordingrå, Västernorrlands lä Torpare och Fånggevaldiger Barsta Nordingrå —g. 1822-10-13
				Magdalena Matsdotter f. 1801-07-14 Norrbäck Nordingrå, Västernorrlands lä d. 1862-08-07 Barsta Nordingrå, Västernorrlands lä Barsta Nordingrå
3	7	15	31	Nils Birger Sjödin f. 1887-05-30 8:e Kvarteret Härnösand, Västernorrlands lä d. 1911-12-11 8:e Kvarteret Härnösand, Västernorrlands lä Poet 8:e Kvarteret Härnösand
				Johan Nilsson f. 1828-11-02 Vallen Lövånger, Västerbottens lä d. 1892-12-19 Vallen Lövånger, Västerbottens lä Bonde Vallen Lövånger —g. 1853-04-06
3	7	15	31	Nils Petter Sjödin f. 1824-09-06 Girsta Girsta, Västernorrlands lä d. 1902-06-26 8:e kvarteret Härnösand, Västernorrlands lä Skråddare 8:e kvarteret Härnösand g. 1885-08-11
				Sara Larsdotter f. 1758-12-15 Edånger, Vibyggerå, Västernorrlands lä d. 1833-06-07 Opplandsmyran, Ullångerm Västernorrlands lä Opplandsmyran, Ullångerm
3	7	15	31	Nils Nilsson f. 1752-05-04 Salom, Ullångerm, Västernorrlands lä d. 1802-12-27 Opplandsmyran, Ullångerm, Västernorrlands lä Bonde Opplandsmyran, Ullångerm —g. 1781-04-16
				Sara Larsdotter f. 1758-12-15 Edånger, Vibyggerå, Västernorrlands lä d. 1833-06-07 Opplandsmyran, Ullångerm Västernorrlands lä Opplandsmyran, Ullångerm

Sammanställd av Björn Thunberg och Roland Skogslund

Julförberedelser

TEXT: Sara Öhman

Efter höstens hårda slit kom julen, inte bara som en högtid utan också som en återhämtningsperiod för allmogemänniskan.

Det var den längst sammanhållna ledighet man fick under året.

Julens förberedelser var därför viktiga och många.

I bagarstugorna bakades det. Till jul var det oftast jäst bröd till skillnad emot det vardagliga korntunnbrödet.

Till barnen skulle det bakas särskilda gudmorsbröd.

Slakten hade genomförts tidigare under hösten, men eftersom man ville ha färskt kött på julbordet hade man sparat grisen.

Männen gick upp tidigt i otan, tog sig ett par kaskar innan det bar av ut i fähuset.

När man hade fått död på grisen kom kvinnorna och tog reda på blodet som skulle vispas tills de kallnade.

Av grisen blev det mycket mat och allt togs till vara. Skinkan saltade man in och sparade till sommaren, den var bra slättermat.

Hade man ingen gris försökte man snara en hare eller ekorre så att man fick färskt kött till jul.

Ljus stöptes i en gammal mjölk kärna av talg. Ofta hade ljusen tre armar som symboliserade treenigheten.

Kyrkans sexmän gick runt i alla gårdar och samlade in ljus som skulle användas under julgudstjänsterna.

Anna-dagen, den nionde december var en viktig dag. Ofta är den märkt med en kanna i gamla kalendrar, och man kallade den för Anna med kanna. Då skulle juldrickan vara färdig för avsmakning.

Lutfisken skulle läggas i blöt.

Den 23 december kallade man för skrapdagen. Det var den stora städdagen, man putsade och fejade i alla vrår. Till och med hos djuren skulle det vara extra fint över jul.

När man var färdig var det dags för julbadet. Årets enda varma bad!

På julaftonens morgon gick husfar och hämtade in alla fällor och snaror. För i juletid skulle det råda fred mellan alla levande varelser.

Småfåglarna som annars uppfattades som parasiter, fick en egen julnek.

Sedan bars det in ved som helst skulle räcka hela helgen.

Julveden var speciell, gärna björk och några gamla tjärstubbar.

Sedan tog man in halm och täckte golvet, mycket skulle det vara en halvmeter högt.

Detta förbjöds dock under senare delen utav 1800-talet, då man började med brandförsäkringar.

Mor hade under tiden tagit fram den finaste linneduken och dukat upp skådebordet med en brödhög

ett smörhus och den bästa osten från sommaren.

Detta fick man inte äta utav utan det skulle stå framme och pryda stugan i de 20 dagar man firade jul. Även barnens högar ställdes ut på bordet.

När man var färdiga samlades hela familjen vid bordet och far läste ur julevangeliet.

I väntan på julen

B Föreningspost
Avs: Härnösands släktforskare
c/o Björn Thunberg
Norra Kyrkogatan 22 C
871 32 Härnösand

*Redaktionen önskar alla
en riktigt God Jul
& Ett Gott Nytt År*